

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 48 ANULU XXI.

Sabiiu, in 1426 Iuniu 1873.

Telegrafulu ese de dónu ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la expeditiur'a foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra expeditiur'a. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte párti ale Transilvaniei a pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. lóra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâi'a óra cu 7 cr. simulu, pentru a dón'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“

pre o jumetate de anu (Iuliu—Decembre) alu anului 1873. — Pretiulu abonamentului pre 1/2 de anu e:

Pentru Sabiiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Monarchi'a austro-ungurésca 4 fl. v. v.

Pentru Romani'a si strainatate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardiá cu tramiterea prenumeratiuniloru.

Adresele ne rugámu a se scrie curatu, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandámu on. publ. avisurile postali, (Posta-Utalyány. — Post-Anweisung.) cá impreunate cu spese mai putiene si cá mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune la

Editor'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

Sinodulu archidiececanu.

(Fine din sied. X.)

Dupa siedinti'a precedentá, — dupa noi in tóta sesiunea cea mai interesanta, — in carea invinse propunerea lui Caudrea pre cea a comisiunei cu unu votu, mai urmédia trei siedintie. In cea de a 12 se alege senatulu scolasticu, despre a cáruí rezultatu amu fostu referatu pre scurtu mai nainte. Unu incidentu se intemplá, cu ocaziunea alegerei acestei'a. Dupa ce se constatéza cine suntu cei alesi, Dr. P u s c a r i u, motivándu mai pre largu, resignéza de postulu onorificu cu care acum a dón'a-óra 'lu onoréza increderea sinodului. Sinodulu inse nu primesce resignarea si asiá ce remanea alt'a decâtu cá alesii se remána toti dupa cum se alesera. Intr'aceea M a c e l a r i u si aduce la cunoscinti'a sinodului cá Dr. P u s c a r i u si cu B r a n u suntu inruditi si dupa cercelarea spitieloru se afla a IV de cuscria. Branu inse nega din tóte poterile inrudirea, dicendu cá nici cu fratele drului Puscariu nu este inruditu, cáci densulu nu tiene de socie pre sor'a dlui cavaleriu de Puscariu, ci pre sor'a sociei d. cav. Puscariu (Ilaritate generale). Greutatea acést'a neprevéduta de rudenia erá anevoia de delaturatu. Unu facura propunerea cá din caus'a acést'a alegerile amandoruru inruditoru sa se privésca de nule si sa se faca alegere nóua. Ea fu delaturata in fine numai prin aceea, cá Dr. Puscariu resignéza a dón'a óra. Resignarea se primesce si in loculu densului se alege P. Prot. N. Mihaltianu. In loculu Dr. R a c u c i u eare fu alesu cu ocaziunea acést'a in senatulu scolasticu s'a alesu in senatulu episcopescu Dr. P e c u r a r i u.

Despre curentiele ce au urmatu in siedinti'a acést'a si cele urmátórie precum si despre amenarea unor proiecte pre alte sesiuni si votarea bugetului casei numai raportámu mai departe, pentru cá si asiá se va reportá detaiatu despre tóte in aclele sinodului din anulu acést'a, care precátu scimu suntu aprópe de a esi de sub tipariu. Spre inchetare inse roproducemu urmátórele dóue cuventári si adeca: covenlarea presiedintelui Vicariu archieppu Nicolau P o p e 'a:

„Prea ven. sinodu! La deschiderea sinodului acestui'a avui onóre a intempliná pre dd. deputali

sinodali cu dragoste, cu dragostea cea adevérata, ale cárei insusíri ni le spune apost. Pavelu. Totu atunci mai amintíu, cá acést'a virtote morale crestina este fundamentulu tuturor lucruriloru omenesci, fára de care cele din urma nu potu avé viétia. Incátu voru fi lucrurile nóstre sinodali basate pre dragoste ne va aretá viitoriulu.

A-ti fostu aici dloru, si viétia nóstra constitutionale bisericesca v'a datu ocaziune de a ve convinge pre deplinu despre starea cea adevérata a tuturor institutiuniloru si afaceriloru nóstre bisericesci scolari si fundatiunale pre cari parintele nostru celu bunu spiritualu numai din adevérata dragoste cátra fiii sei le potu produce. Andiu accentuándu-se de mai multe ori in cursulu desbateriloru nóstre, constitutione nóstra cea frumósá de carea potemu fi mandri. Dara sa me credeti dloru, cá acést'a constitutione frumósá numai asiá va fi salutará, déca va domni dragostea intre noi. Deci cu dragoste ve intempinu si acum in momentul despartirei si ve pofescu drumu bunu si sa ajungeti in pace in sinulu familielor d-vóstre.“

La aceste cuvinte primite cu viu se traiésca deputatulu Branu de Lemenyi respunde urmátóriele:

Prea venerabile Presidiu! Maritu Sinodu archidiececanu! Pre basea esperintiei ce amu cástígatú din impartasirea ideiloru si declaratiuniloru, atátu intru acést'a sala cátu si pre din afara, credu cu tóta sigurantia ba sum deplinu convinsu, cá voia dá nomai o expresiune via simtiemintelorú ce toti membrii Venerabilului sinodu archidiececanu preste totu si fia-care in deosebi pastréza cu placere in inim'a sea; voia dá din o via expresiune acestoru simtieminte atunci, cându eu din partea nóstra a tuturor membriloru sinodali adeca Inaltului Presidiu prentu dragostea sea parintiésca cu care ne-a intempinatu la inceputu si ne-a acompániatu pána in fine, pentru intielepciunea cea rara, tactic'a cea eficace si pacienti'a necesaria, cu carea a condusu siedintiele nóstre preste totu decursulu acestei sesiuni; aducu dícu inaltului presidiiu in numele tuturor membriloru sinodali cea mai sincera cea mai cordiale multiamita.

Mai departe 'mi iéu libertatea a descoperi cu placere cá acea declaratiune a venerabilului presidiiu: cá desbaterile cele infocate in unele cestiuni mai grave, mai de insemnatate, le-a privitu cu bucuria cá totu atátea dovedi de interesu si zelu cátra causele nóstre bisericesci, scolare si fundatiunali, ne-a mangaiatu si multiamitu prea multu si asigurámu si din parte-ne cá acést'a este purulu adevéru.

Multu Venerabile Presidiu! La inceputulu sesiunei acelei'a avurámu norocirea a fi adusi si presentati inaintea Inaltului Escelentiei Sele Pré bunului nostru Parinte Archieppu si Metropolitu, acum inse intielegemu cu durere, cá starea Escelentiei Sele nu concede a ne impartasi de acést'a bucuria, deci rugámu pre inaltulu venrab. presidiiu se bine voiesca a aduce la cunoscinti'a inaltului Escelentiei sele votulu nostru de deplina incredere sincera, multiamire si desaversita lealitate cátra inalt'a persóna a Escelentiei Sele precum si ferbintile nóstre urári cá atotu-potintele cerescu se deie Escelentiei Sele deplina sanatate si viétia indelungaia spre mângaierea generale a clerului si poporului nostru.

Incheiu cu acea cordiale sincera eschiematiune: pre Pré stimatulu Reverendissimulu domnu Vicariu archiepiscopescu Nicolau Pope'a Presiedintele sinodului nostru archidiececanu se-'lu tiená Damnedieu intru multi aní in deplina si permanente senatate, se ne revedemu la sesiunea venitória senatósí!“

La cari sinodulu erumpe in frenetice: se traiésca.

Iertándune tempulu vomu reveni asupr'a activitáti sinodului si ne vomu face unele reflessiuni

cu atát'a mai verlosu, cu cátu vedemu cá raportéle nóstre, pentru cá súra adevérate si reflessiunile de pána aci, fiindu cá suntu sincere, nu placu unor ómeni, cari, intre noi fia disu, nici nu sa intielesu, despre ce amu si lá ce amu reflectatu si asiá le au judecatu dupa fantasia, dara nu dupa ratiune. Tóte la tempulu seu!

Principele Carolu.

Plecarea principelui Carolu la Vien'a si mai departe la Neuwied a datu ansa, dupa cum amu fosiu spusu si cu alta ocaziune la multe si diverse sgomote, dara totu odata si la multi articuli nespaltati in press'a vienesé. Reproducemu aici unu articulu dupa „Neue Fr. Presse“:

Principele Carolu gata pe fuga.

„Parasirea tronuriloru pare a deveni o epidemia in nóuele dinastii. Abiá Amadeu luá corón'a cetatienésca a Turinului, si eata se vorbesce cá principele Romániei este apucatu din nou de dorulu nostalgicu, si magnetulu 'lu trage iérasí cátre Rhinu

„Suntu mai multe dile de cându elu a anuntiátu, cá are intentiunea se viziteze orásiulu nostru, si nu este mirare, cá reintercándu se se afle fruntáriele verigate de cátra fidelii sei supusi

„Acelu republicanu francescu, care strigá in entusiasmulu seu „regii se ducú“, fú desmintitu grós-nicu de cátra nóua istoria francesca. Astadi aru poté se dica suspinándu: „regii revinu“. Cu tóte acestea ii remáno inca o consolatiune, cá acei ce se ducu suntu printii cei noi, si cari se ducu de buna voie.

„Noi n'amú avutu nici odata simpatii pentru principele Carolu. Chiamarea sea de cátra nisce románi fanatici si tramiterea lui de cátra Bismark, fú unu actu de cea mai mare inimizitia contr'a Austriei Principele pruso-valacu fu inca o insielaciune pentru ambele párti . . . Bismark, prin manevrele sele asiá numite violene, nu dobándi altu decâtu justa mefientia a Austriei, ceea ce facú mai tárdiu, cá intielegerea cu monarchi'a nóstra se devina mai grea. Dela inceputulu resbelului Frapco-Germanu inse, se descoperira simptome de o nóua intielegere relativa la politic'a orientala a confederatiunei de Nordu. Déjá abdicarea lui Carolu de bana voie seu silita nu erá decâtu o cestiune de tempu. Iphigeni'a barbatésca fu in zadaru sacrificata de cátra Hohenzollerni!

„In tempulu resbelului, adevératele simtieminte ale romániloru isbucnira. Nici unu francescu in delirulu durerei, vediendu nenorocirea patriei sele, n'a manifestatu expressiuni mai smintite, dandu pre fatia ur'a contr'a germaniloru, cá románii . . . Dupa aceea, scandalós'a afacere a drumuriloru de feru Strusberg a produsu sleirea caselorú unei multimi de mici capitalisti prussiani cari, nu confiara averea lorú garantiei guvernului Hohenzollern decâtu prin intermediulu físcului románu. Preste acést'a, desordinea in administratiune, coruperea hidósá a justitiei, neconsciinciósele manopere ale cameriloru, in fine crescerea visibila a nenorocítoru tieriei.

Atunci fú si momentul cându principele scóso unu suspinu nostalgicu in scrisórea sea cátra Berthold Auerbach. Cu tóte acestea, remánerea principelui pre tronu fú o necesitate européna. Europ'a setósá de pace, nu poté se lasé de voia lorú pre cei turburatori dinjosulu Dunarei. Altfeliu scánteia ce erá se nasca aru fi aprinsu lómea intréga. Intr'o unire poterile silira pre principele Carolu se remána pre tronu.

„Dintr'unu instrumentu contr'a Austriei, Hohenzollern deveni instrumentu de pace . . .

„Locotenentulu de dragoni prussianu remase principe alu Romániei. Daru ce principe? Carolu n'au fostu nici odata de o natura activa. Pre cátu

se p^ote sci, elu nu este capabilu a impune sigilulu spiritului seu in vre-una casu ore care, inse din contra forte lesne inbunatoriu influintiei straine. De câti-va ani elu numai guvern^oza, ci numai subscie. Elu subsemn^oza t^ote rezultatele consiliului, fia ele câtu de contrarii echit^otiei, culturai, in fine intregi tieri. Elu se da in voi'a fia cârui'a. Elu nu face nimicu; inse lasa sa se faca t^ote dorintiele mariloru poteri, printr'o conducere mecanica, printr'o vointia ce nu este de locu a sea . . .

„Press'a româna ii administr^oza cele mai aspre muștrări. Déca principele Carolu aru avé numai o picatura de sânge in vinele selo acuatice, neaparat aru fi strigatu in t^ote dilele, impreuna cu Carolu II-lea alu Engliterei: „A-si voi se nu fiu rege numai cá se potu trage spada cu canaliile acestea!“

„Ca principele Carolu voiesce se urmeze pre soci'a sea, este de creditu. Tocmai ómeni cá densulu, lesne de condosu, cându iau in cele din urma o decisivne, e imposibilu a-i mai reint^orci. Daru astadi, cá si acum câti va ani, nu este mai putienu temere de anarchia in Români'a, si cele trei poteri amice: Austri'a, Germani'a si Russi'a, voru intrebuintia din nou influintiele lor pentru a decide pre Carolu se mai stea. Cáci, ceea-ce se trimbiti^oza de câte-va dile prin multimea diareloru cumea Austri'a aru fi dispusa sa favorizeze staturile semi-suverane dela Dunare, suntu pure minciuni. Cu dreptu cuventu, conchidu foile cehe ca, asemenea favori aru fi egale cu caderea lui Andrássy, adeca cu finitulu dualismului. Comitele Andrássy a facutu totu ce a potutu a se apropiá de guvernulu din Belgradu si Bucuresci. Resultatulu inse a fostu ca ambele orasie au devenitu focariulu de agitaiuni contr'a Ungariei, si ca Serbiu si Valachii-Ungari(?) suntu atitaii contr'a ordinii statului. Acum cându guvernulu din Pest'a 'si da t^ota trud'a pentru a nimici agitaiunea Serbo-Româna, a schimbá poli-tic'a n^ostra orientala, aru fi totu atât'a cá cum aru atitá din nou incendiulu mai de totu stinsu. De-si se dice ca pentru sacrificiele ce va face Austro-Ungari'a, dreptu resp^olata va avea principatele Dunarene, daru ore Russi'a aru voi bucuros se lasa a ii se inchide drumulu la Constantinopole? Ore planulu de anesiune a acestoru tieri, fia prin Russi'a, fia prin Austri'a, n'aru incendiá t^ota lumea? Ore noi nu suntemu satui de nationalitáti, si nu e destulu a tiené guvernarea Ungariei, sa mai adaogámu si alte 5 1/2 milióné de nemagiari?! Despre ura fanatica a româniloru contra ungurului, ne dá chiaru Telegrafulu (din Transilvani'a) o dovada, anuntiandu ca la fruntari s'a serbatu memori'a lui Iancu. Nu, Austri'a nu p^ote intrá pre calea traditi-onla a politiceii rusesci.“

FOISIORA.

Lup'i'a pentru dreptu.

(Dupa Rud. de Jhering.)

(Urmare din nr. tr.)

Nu in t^ote cercurile aflámu noi unu atare simtiu desvoltatu de proprietate, precum ni-lu reprezenta economulu. — Pentru a precisá parerea contraria cátu se p^ote de chiaru, ac^ost'a aru suná astfelu: Ce are obiectulu, care e alu meu, de a face cu persón'a mea? Elu e unu midilocu pentru scopurile mele, unu midilocu alu castigului, a sustienerei vietiei, inse precum nu e o detorintia morale pentru mine, cá sa-mi adunu bani, asiá nu e detorintia, cá pentru unu lucru bagatelu se urdiescu unu procesu impreunatu cu spese enorme, care-mi conturba comoditatea. Uniculu motivu, care are de a-me conduce in sustienerea averei amesuratu dreptului, e togm'a ac^ost'a, carele me otar^oscu la castigu si la intrebuintiarea lui: interesulu meu — unu procesu pentru alu meu si alu — teu e o pura intrebare de interese.

Ce trebuie sa opunemu noi unei astfelu de cugelári asupr'a intrebárei de proprietate? In ac^ost'a vedemu noi numai unu simptomu de modalitate, ca in câte moduri varie se castiga averea, vedemu unu simptomu de departarea proprietáti^o dela originea ei morale si istorica: dela lucrare. — O chiaritate temeinica numai aici in isvorulu proprietáti^o se p^ote vedé, cu cátu inse ne departámu de isvoru in regiunile castigului mai usioru si fára osteneá, devine lucrulu totu mai obscuru, pâna ce in fine se perde in noroiulu jocuriloru dela burse si in ametiel'a actieloru insielat^orie t^ota urm'a originalitáti^o. In o

Dupa t^ote aceste, telegramele din Vien'a ne spunu, ca principele a caletoritu pâna la Vien'a oficialu fiindu comitatu de ministrulu seu de esterne V. B o e r e s c u. Ací e domnitoriulu Carolu primitu in acela-si cartiru, in carele a fostu regele Belgiloru cátu tempu a petrecutu in Vien'a.

Cá corolariu la t^ote aceste amintimu ca „Press'a“ din Bucuresci, oficiós'a lui Boerescu spune in modulu celu mai determinatu ca principele Carolu abiá va petrece si é s e septamâni in strainatate si se va reint^orná acasa. Totu „rPress'a“ dice, ca primirea ce va avé principele la Vien'a e de mare insemnatate si toti români sa se bucure de referintiele cele bune ale Romaniei cu o imperatia asiá puternica cum e Austri'a. In t^ote semnele, continua acea f^oia, este o garantia ca români de aci încolo voru aflá unu sprig inu si o amica in Austri'a si ca caletori'a presenta a principelui e de mare insemnatate politica. „Le constatámu t^ote aceste in fati'a acelor ce vorbescu de o abdicatiune a demnitoriului Carolu. Nu, principele nu va abdicé, elu e petrunsu de misiunea sea, ce are sa indeplin^oscu. Elu e pentru Romani'a ordine si stabilitate si e o garantia a pácei pentru orientu si pentru aceea si afla spriginu la t^ote puterile, ce voru pacea si sustienerea ecuilibrului in orientu.“

Nici diurnalele din opusetiune nu vorbescu ca principele nu aru mai veni in tíera. Din contra, fatia cu cele reproduse dupa diurnalele de Vien'a provóca pre ministerii a pune capetu injurieloru diurnalisticeii vienesé. Eata aici unu articulu alu Telegrafulu din Bucuresci din care luámu unele traduceri de articuli vienesi si care de altmintrea mai multu lauda guvernulu Golescu Bratianu decâtu vorbesce in cestiune.

„Se mai vorbimu ore si despre injuriile aduse de Tagesblatt, principelui Carolu, spindu ca elu a plecatu fára voi'a lui Wilhelm si a lui Bismark, cându a primitu tronulu României, si ca déca nu 'si regulá positiunea dupa 6 septamâni, erá sa fia urmaritu cá desertoru ect. ect.? De prisosu credemu, cáci septemâni intregi amu putea se umplemu diarul, cu asemenea materii, inspirate p^ote adesea de spiritulu lui Cambrinus.

„Ceea ce nu credemu de prisosu este, sa intrebamu mereu pre guvern^o: ce va face densulu cu aceste diare, in facia estradării românilu de cátra guvernulu Austro-Ungaru?

„Ne aducemu aminte ca, sub ministeriulu Golescu-Bratianu, guvernulu Austro-Ungaru a încercatu se useze de o mesura arbitrara, in cestiunea aplicárei conventiunei postale, incheiata intre ambele tieri limitrofe, mesura cam analoga cu aceea ce ad-

atara positiune, cându dispare ori-ce restu de ide'a morale a proprietáti^o, nu mai p^ote fi vorba de unu simtiu alu detorintiei morale, de a-si aperiá proprietatea; simtiulu de proprietate, cum 'lu aflámu la ac^ost'a, care-'si castiga pânea de t^ote dilele in sudórea fetiei sele, aici nu are nici unu intielesu. Si ce e mai reu si tristu, ac^ost'a dispusetiune si datina a vietiei, ce provine din astfelu de teme-iuri, se latiesce mereu si in acele cercuri, unde ea nu s'aru fi potutu desvoltá spontaneu fára a veni in contactu cu acele teme-iuri. Inriurint'a, ce o au miliónele castigate in joculu burseloru, se simte pâna la colib'a cea mai simpla, o simte individulu, care traiesce din lucru, cá blastemu. Comunismulu prosperéza numai in noroiulu ac^ost'a, unde s'au eufundatu de totu ide'a de proprietate. Ca ac^ost'a consideratiune a proprietáti^o nu remâne numai in cercurile predominát^orie, ci se transplanta si la celelalte clase ale societáti^o, putemu vedé de acolo, ca la tíera se aréla in directiune contraria. — Cine tráiesu la tíera si sta numai cátu-va in legatura cu tieranii, 'si va insusi ce-va din simtiulu de proprietate si crutiare alu tieranului vrendu nevrendu si ac^ost'a-'si individulu la tíera va fi crutiatoriu cu tieranulu, intr'unu orasiu cum e Vien'a risipitoriu cu milioneriulu.

Unu atare simtiu, provina elu de ori-unde, care pentru comoditate incungiura lupt'a pentru dreptu, déca cum-va nu-lu constringé pretiulu obiectului seu de a resisté, e o adeverata lasitate. Lasulu, care fuge din batalia, 'si mantuesce viét'a, pre carea altii o jertfescu, inse elu si-o mantuesce pre cont'a onórei sele. Numai impregiurarea, ca altii resista inimicului, 'lu scatesce pre elu si societatea fatia cu urmárele, ce le trage procederea sea neincourageveru dupa sine. De aru fi toti luptatorii de simtiulu ac^ostui lasiu toti aru fi perduti.

ministréza adi diarul Românilu, si ministerulu Golescu-Bratianu iéta cum a procedatu si la ce resultatu a ajunsu:

„Prin conventiunea postale, incheiata cu Austro-Ungaria, se prescria, la dispositiuni transitorii, ca dela cutare terminu, diligentiile austriace ce circula in tíer'a n^ostra, dela Bucuresci la Brasiovu si vice versa, numai potu circula, purtându mai cu séma si espeditiune de scrisori, gropuri, obiecte de valóre etc.

„Compani'a acestoru diligentie, patronata de guvernulu Austro-Ungaru, voiá se derime, in faptu, ceea ce se stabilise in forma: diligentiile purtându pre ele corón'a sântului Stefanu si K. K. privilegite, nu incetau de a-si face cursele regulatu, preste terminulu ce espirase. Câte-va somatiuni formale se facu de Directiunea posteloru române agentiloru ce reprezentau disa compania:

„Acesti streini inse carii in tempu de mai multe decimi de ani esplotasera post'a româna, facendu din ea unu felu de monopolu, nu se poteau deprinde cu ideia, ca trebue se incete odata din abususulu ce facéu, si continuau inainte cu serviciulu.

„Atunci o notitia telegrafica de câte-va cuvinte se dá de guvernulu prefecturei de Prahova cá se opriésca din cate ori-ce diligentiia austriaca, care aru mai circula. Tempulu cându trecea prin Ploesti aceste diligentie erá intre órele 12 si 1 nóptea. La ac^osta óra, potrivit notitiei telegrafice, politiaulu orasiului, D. Becaru, se aflá la otelulu Europ'a unde se opriá diligenti'a asteptându ocaziunea cá se esecute ordinulu ce primise de prefectura. La órele citate iéta diligentiia dela Bucuresci pentru Brasiovu, avendu cá pasageri, numai o dama, daru purtându o mare espeditiune de scrisori, gropuri si obiecte de valóre.

„Indata ce conductorulu se da josu de pre capra, D. Politiaiu se apropria de densulu, 'lu chiama la o parte, ii siopteste cine este, si-i face cunoscutu ordinulu ce are de esecutatu.

„Conductorulu, cu caciulitia cu coróna, ii respunde ca elu nu p^ote recunósce asemenea ordine, cáci si elu are ordine dela stapánulu seu.

„Amu disu odata, replica D. Politiaiu, ca trebue se esecutu ordinulu guvernului meu, in facia carui'a eu nu cunoscú alte ordine; se inceteze prin urmare ori-ce vorba. Dle comisariu, pune se traga diligenti'a in curte la otele si oránduesce doue caraule, pâna la alu doilea ordinu; te facu respundietoriu de dens'a si de totu ce este intrens'a.“ Cum se díse, asiá se si facu indata. Pentru pasageri inse, prefectura, pre socotél'a sea, ii puse la dispositiune trasura particulara, cu cai de posta, pentru a-si continuá drumulu inainte.

Togm'a ac^ost'a se intempla si cu jertfirea cea lasia a dreptului. Cá lucrare a unui singuratecu nestricat^oria, aru insemná, cându aru deveni o mactima generale, perirea dreptului. Si in ac^osta referintia se pare o atare procedere numai de aceea nestricat^oria, pentru ca lupt'a pentru dreptu contr'a nedreptului nu e atinsa in intregulu seu si fára de aceea, ac^osta lupta nu e restrinsa numai la individú, ci ia parte la dens'a intr'unu statu mai desvoltatu in mesura mare si potestatea de statu, pedepsindu delictel^o contra dreptului individiloru, contra vietiei, persón^oei si averei inaintea fororiloru judecatoriloru criminali — ac^ost'a si poli'tia usiur^oza lupt'a subiectului in mesura mare. Daru cu privire la acele vatemári de dreptu, ale cároru respaltire e concrediuta exclusivu individului, s'a luatú mesuri, cá lupt'a sa nu suferé vre-odata ruptura, pentru ca nu toti urméza politic'a celui lasiu si si ac^ost'a se pune intre luptatori acolo unde pretiulu obiectului invinge comoditatea sea. Sa ne intipui^o situatiuni, in cari cade t^ota reserv'a, ce o are subiectulu in politia si in dreptulu penalu, sa ne transpunemu in tempurile, in cari, cá in Rom'a vechia, persecutarea hotiului si a telhariului erá data in mân'a celui vatematu, cine nu vede, unde aru fi trebuitu sa duca o astfelu de jertfire de sine a dreptului? Unde aiurea decâtu la incuragiarea furului si a telhariului? Togm'a asiá e si in viét'a popóreloru; pentru ca totu poporulu e avisatu pre sine, nici ó potere mai inalta nu-lu absólve de grija, de a-si sustiené dreptulu seu si se amintimu numai esemplulu adusu mai inainte, cu milulu patratu, pentru a aretá, ca ce aru insemná pentru viét'a popóreloru, o contemplatiune a vietiei, carea mesura resistintia contr'a nedreptului dupa pretiulu materialu alu obiectului de c^osta.

O mactima, carea pretutindenea, unde voimu a

„În timpul acestuia, conducătorul alergă la caprariul din orasiu, — adică numit vice-consul, — și acestuia vine furios la față locului, având aerul a voi se desreguleze, cele regulate de autoritatea politiei, și facându-mă larma pre limbă nemțesca,

„Orele fiindu-mi înaintate și cetățenii având trebuința de liniște, ve rog, d-le, ori-cine veți fi, se aveți bună voință de a nu face tapajiu pe strada, acestuia fiind o contravenție la regulamentele politienesci” îi dăse d. polițianu, cu tonu cam apăsător pe unele puncte, și caprariul se făcu nevedit.

„Ce credeți înse, d-loru miniștrii, ca s'a înțeles a două di? Credeți ca consulul a plecat din țară, lăsându bandieră jos, și honvedii au trecut frunții? Nimic din toate acestea. Din contra: diligentele austro-ungare au încetat îndată, diligentele române au început se circule mai întâi până la frontiera, apoi până în Brașov, și guvernul nostru a fost guvern, și autoritatea sea autoritate. — Veți face totu așa și d-văstră? Să vedem, căci, atunci erau turburătorii la putere, și adică sunt omii de ordine.”

Mai adăugăm și ceea ce dăce „Poporul” în privința principelui:

București, 6 Iunie 1873.

Principele Carolă plăca, precum se asigură, măne joi în caletoria, și dlu C. A. Rosetti directorul jurnalului „Romanul” vine, se întorce grabnic în căte-va dle din pelerinajul său la Paris.

Decă amu voi să ne explicăm această coincidență, amu putea stabili încât privește plecarea Domnitorului, ca principele se duce la Viena spre a vizita pre imperatoru rege Austro-Ungaru și expunerea; dară, încât privește venirea neașteptată a dlui C. A. Rosetti, ce ore amu pută stabili?

Ce imperioasă necesitate reclama derangiarea marelui pontific Rosiu spre a veni într-o țară de a cărei amărăciune s'a otaritu a porni în exil, unde e până dulce cându are cine-va bani?

E patrie în pericol?...

Negreșit că fiu bunu alu patriei, d. C. A. Rosetti, ori-cât de amaritu aru fi de ingratitudea cu care s'a răspuns la atâtea sacrificii ale sale, după cari totu n'a pututu să domine de veci această patrie, este de presupus, ba chiar și de credut, că d-lui în față pericolului capitalu, și-aru uită durerile patriei!!!... și aru alergă să o scape.

Inse se pare că pericolul nu este tocmai gravu și că cestiunea se simplifica, căci până acum scopul martorisit alu grăbiceii venit a dlui Rosetti aru fi având dreptu unica cauză: obosirea bravu-

o comprobă se arăta de stricaciună, și numai că ruina a dreptului, nu o putem numi bună nici chiar acolo, unde urmările ei se paralizează prin favoarea altor impregiurări.

Să lepadăm dela noi această morală a comodității, pro carea nici un popor, nici un individ cu simț de dreptu sanatosu nu o au făcut vreodată de a sea; căci ea e semnul și productul unui simț de dreptu morbosu și tempitu, e materialismul crasu și golu pre terenul dreptului. Si materialismul și are pre acestu terenu deplină sea îndreptare, inse numai între margini otarite. Castigarea dreptului, întrebuintarea și aducerea lui la valoare în cazurile nedreptății obiective e numai o întrebare pură de interese, dreptul însuși nu e altu ce-va decât un interesu scutit prin dreptu. Dară din momentulu, în care volnicia (arbitriul) și radica mână contră dreptului, spre a-l ucide, aceea contemplatiune materialistica încetă a mai fi îndreptată.

Obiectu alu dreptului pôte fi ori-ce lucru. Devina acestu lucru în cercul dreptului meu prin templare, chiar și cu aceea, de a mi se potă lua fără a me vatămă pre mine insumi, totuși nu templare, ci voință mea face legătura între mine și între acestu obiectu și ea inca numai prin pretiul lucrării mele proprie seu straine, ce a premersu. Prin aceea, că l'am facutu alu meu, i-amu intipăritu sigilulu persoanei mele; cine se atinge de el, atinge personă mea, lovitură îndreptată asupră lui me lovesce pre mine, care sum prezentu în acestu obiectu — proprietatea e numai periferia persoanei mele latite prin acestu lucru, ce-lu posedu.

Acastă legătura strinsă a dreptului cu personă da tuturor drepturilor de ori și ce soiu aru fi aceste, acelu pretiu necomensurabilu, pre carele fatia cu pretiul substantialu, pre care-lu au ele din

lui redactoru alu jurnalului „Romanul”, ale căror fortie, în luptă de Titani întreprinsă pentru resturarea regimului, se pretinde că s'aru fi sleitu, fără a fi reesit macaru să urnesca din locu acestu regim, resistentu că și o stâncă de granitu.

Aceiași și cauze sa atribue și venirea d-lui Ioanu Brateanu, care s'a semnalat dilele acestea prin revistele numerelor din urma ale „Romanului” asupră abdicării principelui, scrise precum se dice, de d-lui.

Să ne asceptăm deci la o schimbare de tactică, la un nou planu de bataia, cu venirea conducătorilor politici ai jurnalului „Romanul”.

Acastă tactică și planu nu potă fi decât ingenioasă. Abilitatea capitanelor este în destul de recunoscută pentru a nu ne ascepta să fie altfel.

Dară, în fine, se va realisa ore visul de aur... dobândi-vom adică republică? sau ne vom alege numai cu unu 3 Augustu?

Eata unu lucru de care trebuie să ne ingrigim.

Unu discursu că celu pronunțat de dlu M. Cogălniceanu la înmormântarea lui Alessandro Ioanu I, nu este datu alu audi cine-va desu. Elu vine prin inspirațiune și inspirațiunea și are momentele ei la rari, la forte rari ocașii solemne. D. Cogălniceanu s'a inspirat din marea lui Cuză-Voda și cuvântul seu este sublimu că și marea fostulu domnu al României unite.

Deci, pentru unu asemenea discursu locul de onoare nu pôte fi decât chiaru în primele coloane ale foiei noastre și iatalu aci:

Discursu

Dlul M. Cogălniceanu la înmormântarea lui Alessandro Ioanu I.

Ilustra Dômnă! Pre sântu Metropolitu! Sânti parinti și frati! Biserica ne dice:

„Desiertaciunea desiertaciunilor; totulu este desiertaciune.”

Ei bine, mi permitu a dice, cum ca acestu mare adeveru și are și elu excepțiunea sea. Nu este în lumea acestă totulu desiertaciune! Remâne ce-va statornicu: remâne faptele mari, cari sunt neperitório!

Dă, fratiloru! faptele mari oprescu chiaru mörtea.

Se dice, că Vodă-Cuză a murit... Decă renascerea României a murit. apoi... a murit și Vodă-Cuză, căci Vodă-Cuză nu este decât renascerea României (aprobări generali din partea multimei adunate).

Dară, ve rog, credeți ore că vinu aci se facu eu istoria acestui domnu?

punctu de vedere alu intereselor, 'lu potemu numi pretiu d e a l u. Din acestă provine acea jertfire și energia în susținerea dreptului. Acastă pricepere a dreptului nu e o prerogativă a naturilor mai nobile, ci celu mai selbaticu că și celu mai cultu, celu mai seracu că și celu mai bogatu, poporele naturali selbatice, că și națiunile civilizate sunt capabile de acestu dreptu și togmă prin acestă, ca nici unu contrastu alu culturai și alu averei nu are putere asupră-i, se arăta, că câtu de întemeiatu e acestu idealismu, elu nu e altu ce-va decât sanatatea simțiului de dreptu. Si asiă radica dreptulu, care la parere transpune pre omu exclusiv în regiunile de jos ale egoismului și ale computatiunii, pre omu de alta parte la o înaltă ideală, unde și uita de computări și de mesurariulu dobandei, după care mesura elu tôte, pentru a se anima pentru o idee. În regiunile inferioare o prosa se radica dreptulu pre această înaltă în această regiune, în luptă pentru dreptu, la poesia — pentru că luptă pentru dreptu e în realitate poesia caracterului.

Si ce e aceea, ce face aceste minuni? Nu cunoștința, nici cultură, ci simplulu simțimentu alu dorerei. Dorerea e strigarea naturii amenințate după ajutoru. Acestă se întempla atatu în organismulu fisicu câtu și în celu moralu, acestă e psihologia simțiului de dreptu pentru iuristu și pentru filosofulu dreptului, seu mai bine dicendu să fie. În acestă e totu secretulu dreptului. Dorerea, ce o simțesce omulu la vătămarea dreptului seu conține o marturisire a sea instinctivă, stôrșă prin fortia, despre aceea, că ce e dreptulu pentru elu, pentru singuratiune și ce e dreptulu de sine.

În acestu singuru momentu se arăta în formă afectului, a simțiului nemedilocitu despre adeverat însemnatu și esenția a dreptului, mai multu, că în sute de ani trecuti în pace neconturbată. — Cine

Nu!... căci care glas pôte să o facă?

Care pagina tipărită pôte să fie asiă de adeverată și asiă de elocuentă, că facia țerei însăși? (aplaude).

Fată țerei este pagina istoriei lui Alessandro Ioanu I.

Alessandro Ioanu I, nu are trebuința de istoriografu.

Elu singuru și-a scrisu istoria sea, prin legi, prin actele cu cari a facutu elu unu stat, o societate, altă decâtă aceea ce îi s'a fostu datu, cându l'amu proclamatu domnitoru.

Suntu patrusprediece ani trecuti, de cându în adunarea țerei, în capitală Moldaviei, mi s'a facutu rară onoare de a spune, eu celu dintăiu, Colonelulu Coză cuventulu Mariă Tă, și totu de odă a-i spune, care eră voință națiunii și cari erau aspirațiunile națiunii, ce i se dă lui spre îndeplinire.

Cei betrâni, aduceți-ve aminte, cei mai tineri consultați paginile „Monitorului”, și veți vedea ce s'a cerutu dela densulu. Veți vedea, că în cei 7 ani de ilustra domnia și eterna memoria, Vodă-Cuză, nu numai că a fostu omu onestu, dară și-a tinutu totu deună cuventulu seu. (aprobări).

Acestă și Monitoru ve va convinge, că nu eră anu că elu se nu câștiga câte unu dreptu țerei, nu eră luna în care sa nu înzestreze țeară cu câte o reforma spre dezvoltarea puterei statului; nu eră di în care Monitorulu se nu publice câte o lege în privința aplicării acestor reforme.

Ce voină națiunea cându la alesu?

Națiunea voină legi nouă și omii noi.

Cuză a fostu omulu nou și a facutu legi nouă, care a facutu apoi lume nouă, căci lumea dela '73 este altă.

Astadi statulu român nu este provincia vasală a Moldaviei seu a Valachiei.

Eata ce au facutu Alessandro Ioanu I.

Ce i se dicea atunci? Tu, Mariă Tă, că domnu, fii bunu, fii blându, mai alesu pentru aceia pentru care toti domni trecuti, au fostu nepăsători seu rei.

Ei bine, ve facu o întrebare: Luati istoria României de dincoace și de dincolo de Milcovu... cautați paginile ei, și... se va găsi ore vre-unu domnu care se pôte să se compareze cu Vodă-Cuză?

Nu! nu pôte fi comparațiune între faptele fostilor domni și ale lui Cuză, facute că omu, că cetățianu și că ostennu.

I s'a mai dîsu lui Cuză, că națiunea doresce, că prin dezvoltarea instituțiilor noastre, prin sentimente cu totulu patriotice, se mai potemu ajunge la acele timpuri glorioase ale națiunii noastre, cându

nu au esperiatu la sine seu la altulu acestă dorere, acelu nu scie, că ce e dreptulu, de aru avu în capu întregu corpus iuris. Nu priceperea, ci simțiulu nu pôte răspunde această întrebare, de aceea și limbă forte bine numesce simțiulu de dreptu isvorulu psihologicu primitiv alu tuturor drepturilor. Conștiința și convingere de dreptu sunt numai abstracțiuni ale științei, pre care poporul nu le cunoșce, — puterea dreptului e în simțiu, togmă că și puterea amorului; mîntea nu pôte suplini simțiulu ce lipsesce. Dară precum amorulu nu se cunoșce pre sine și undu unicu momentu e destulu, că se-lu aduca la cunoștința deplină despre sine, asiă nu scie nice simțimentulu de dreptu în statulu neatacatu, că ce e și ce ascunde în sine, inse vătămarea dreptului e întrebarea dureră, carea 'lu conștringe să vorbescă, carea arăta puterea și adeverulu la lumina. Dreptulu e condițiunea morala de esistență a persoanei, susținerea lui e conservarea de sine morale a acesteia. —

A simți dorerea provenitório din vătămarea dreptului, fără a ne anima pentru delaturarea pericolului, după cum ne admoniează acestă dorere, a o suferi cu pacientia, fără a se aperi, e numai o negare a simțiului de dreptu, carea se pôte escusa în câte unu casu singuraticu prin impregiurări, dară pre o durată lungă nu se pôte acestă fără cele mai stricătore urmări pentru simțiulu de dreptu însuși, pentru că esenția acestuia e faptă și unde lipsesce faptă, acolo acestu simțiu se tempeșce mereu de totu și în urma numai pôte simți nice dorerea. Iratabilitatea, adică facultatea de a simți dorerea unei vătămări de dreptu și energiă, adică curajulu și rezoluțiunea, de a respinge această vătămare, sunt cele două criterii ale simțiului sanetosu de dreptu.

A. A.

Alexandru cel bun dicea imperatorilor din Bisanti'a, ca tier'a noastră nu are decât săbi'a sea.

Ei bine, fratiloru, cându Români'a a tîenut unu mai demnu limbăgiu în Europ'a, decâtu acela tînutu de Alessandro Ioanu I?

Alessandru Ioanu I tîenē chie'i'a orientului și nimicu nu se facea în orientu, nu numai fără sci-rea, dară nici fără voi'a lui.

Elu eră gat'a a-si sacrifică tronulu, persōn'a sea, numai să 'si apere tier'a de ori-ce pericul, pentru ca elu eră conștientu natiunei române.

Siepte ani ne amu odihnit. siepte ani n'au fostu umiliațiune (aprobări din tōte partile).

Dară au cadiutu silnicu, și Români'a si-a în-terruptu cariera sea

A! iertatime . . . aci în fati'a unui momentu deschis, în facia acestei figure (arētându corpulu lui Alessandro Ioanu I) care va fi pururea gloriōsa, nu ne este permis se facem polemica, dară suntem datori se spunem ca nu gresialele lui lau resturnatu, ci faptele cele mari. (aprobări generali).

Odata cu esilulu a espiratu emanciparea poporului romānu, odata cu esilulu vechile societăți retrograde și demagōge s'au aliatu; și cându o dīcu acēst'a, fratiloru, că se vedeti dēca este asiā uitative la cei siepte ani essilu cari au trecut.

Apoi iarasi, care domnu a fostu mai demnu în esilulu seu, care domnu a operatu tier'a sea mai multu, pre acea tier'a care permisesse de a i se închide portile?

Tier'a va marturi și chiaru marturesce, marturescu multi chiaru din acei care l'au resturnatu, ca mai demnu nu s'a purtat altu domnu, pentruca, sa nu ne insielamu fratiloru, domnulu Cuz'a, Alexandru Ioanu I, ori cându voiā, potē sa fia domnitoriu (aplaude, aprobări din tōte partile).

Alessandru Ioanu I, nu avē trebuința se dīca că Alessandro Lapusinēnu, ca dēca tier'a nu-lu vrē elu o vrea. Cuz'a nu au voitu, de-si tier'a l'au voitu, pentruca elu nu au vrutu resbelu civile, pentruca a vrutu pacea acestei tieri, pentruca au voitu se fia demnu de numele ce pōrta

Si acum, fratiloru! Dupa ce vamn spusu aceste cuvinte, noi cari suntemu aci, unii luptatori sub elu, multi adoratori ai lui, alti amplotiati ai sei, altii care s'au folositu de legile lui, potemu dīce numai: Ddieu se-lu ierte?

Dară acēst'a nu are trebuința! căci 7 ani bine cuventatu din partea a trei miliōne de lucratori pre cari i-a facutu cetatieni, nu este ore de ajunsu? Noi avemu trebuința sa ne rugāmu pentru iertarea altor'a! . . .

De acei'a noi, cari amu avutu onōrea de ai fi ministri și functionari, sa ne întrebāmu: numai avemu nimicu de facutu?

La 64 romāni au datu lui Cuz'a dreptu sa faca totu, și de aceea divis'a sea eră: unulu pentru toti, elu, unulu lucrā pentru toti căci precum bine a dīsu unu altu oratoru, elu eră conșienti'a natiōnale. Acelu unulu numei este adi: adi toti trebuie dară se lucrāmu în spiritulu lui: sa fimu ōmeni ai tieriei nōstre, se radīcamu susu stīndardulu ei în afara, și în intru principiulu acēl'a fără de care nu potē sa fia unu statu, progresulu prin instructiune, prin administratiunea buna, fie care prin exercitiulu pacīnicu alu drepturiloru pre care toti le datorimui lui Voda-Cuz'a.

Ilustra dōmna, sfānta și muma a romānilor!

Nu plānge, căci Alessandro Ioanu I nu au muritu. . .

Alessandru Ioanu I nu potē se mōra.

Nu lacramile acelor'a cari suntu aci voru potē dovedi acēst'a, ci lacramile tutor'a; lacramile ce se varsa de pre ori unde se vorbesce romānesce, din Carpati pāna la Marea-Nēgra, și dela Tis'a pāna la Nistru.

Nu este hotaru politicu pentru tristeti'a care se pōrta de soci'a lui Alessandro Ioanu I.

Si acum, dupa ce biseric'a a dīsu vecīnica pomenire în spiritulu lui Alessandro Ioanu I, vecīni'a lui amintire în spiritele nōstre, nu se va sterge din animile nōstre și ale fiiloru nōstri, și cātu va avē tier'a acēst'a o istoria, cea mai frumōsa pagina ce va avē, va fi aceea a lui Alessandro Ioanu I.

Asociatiunea lucratorilor romāni.

Nu potemu decâtu sa simțim o mare placere, cându vedem spiritulu de asociatiune încercādu a desbracă viețu de indiferența și apatia ce bāntue

societatea romānesca, și punendu bazele unei întreprinderi, pre cātu de utila pre atāt'a de laudabila.

Nu de multu se constituī în Bucuresci Asociatiunea lucratorilor romāni, cu nobilulu scopu de a îmbunătăți sōrtea lucratoriloru printr'unu ajutoriu mutualu, lucrādu în acela-si tempu la radīcarea industriei romāne.

Asociatiunea lucratoriloru are dejā și unu organu alu seu „Lucratorulu romānu“, care apare Duminec'a, propagādu spiritulu de înfrățire între lucratori și silindu-se a pune mai multa viețu în acēsta mare clasa a societăței.

Din nefericire ōmenii nōstri, cari suntu învīați a nu vedē decâtu miseria în juru-le, s'au grabitu a pune totu feliulu de pedeci Asociatiunei. Gratia slabei lor fantasii, care le presinta unirea lucratoriloru pentru unu scopu atāt de nobilu, că nisce spectre înfrītorie de comunismu și intertiōnalismu, se pusera la lucru și prin machinationile lor reesira a paralīsă pentru unu tempu mersulu Asociatiunei.

Adi, din fericire, lucratorii, înfruntādu acele vederi pīsmasie, se pusera la lucru.

Nu putemu decâtu sa aplaudāmu acēsta nōua miscare și sa-i urāmū durata și succesu. Dumnedieu sa le încunune silintiele.

Cātu pentru noi, credemū ca ne împlinim o datoria, recomandādu romānilor a veni în ajutoriulu acestei nobile întreprinderi.

Sustie-le diarulu, subvie cu obolulu lorū necesității, ce are Asociatiunea de a dispune de unu capitalu, încuragedie-o și-si voru împlini o datoria de bunu potrioti! Indiferența și nepasarea se dispara odata pentru totu-dēun'a, și sa fimu siguri ca vomu vedē minuni realizādu-se în scurtu tempu, pentru fericirea și prosperitatea tieriei, patri'a nōstra comuna.

Iēra lucratoriloru de tōte meseriile le vomu dīce: curagiu și perseverența, căci numai astfelu veti potē învinge dificultățile create de indiferența și apatia. Siliti-ve a face pre fia care di unu pasu înainte și succesulu vo va fi asigurat.

V i e n ' a , în 14 Iun. 1873.

(Continuare din nr. 39. Referitiu la reposatulu episcopu Hacman.)

Cumca cele ce amu scrisu pāna aci în trasuri generali, nu e parere individuale sēu vorbe malițiose, se potē vedea evidentu din următoarea scrisōre a preotimei diecesane. În acēsta scrisōre de plangere subscrisa de întregu preotimea diecesei, dupa cum ea s'a publicatu în fōi'a „Patriotulu“ Nr. 26, dela 22 Octombrie 1872, se afla între altele: Cu profunda intristaciune amu auditu în decursulu întregu alu regimului seu (lui Hacman) tanguiri nenumerate despre dare nedreptă și chiaru simonistica a demnităților și oficialorū bisericesci, ba a trebuitu sa vedemū inca și aceea ca tanguiri atari s'au asternutu înaintea judecatoriei lumesci, cari apoi s'au pertractatu acolo spre cea mai mare rusine a statului preotiescu. Amu vediatu cu supărare, cātu de incetu și vitregu s'au condusu tocmăi cele mai momentōse afaceri ale diecesei, precum afacerea scōlei și educatiunei, instructiunea poporale etc. Amu aflatu cu mahnicione adēnca, ca episcopulu nōstru s'a strādītu neobositu a vorbi înaintea publicului cu disprețu despre cleru. Pre lānga acēstea sa mai adaugemū și tractarea cea nedēmna, care clerulu trebuiā sa sufere cu rabdare, adese cu indignatiune justa dela elu etc. etc. —

Asiā vorbā o congregatiune generale diecesane despre viețu și activitatea lui Hacman înainte de acēst'a inca cu cātu-va ani! Si dēca cui-va i-arū veni a crede ca elu a condusu dieces'a în tempulu din urma altfelu, pre unu atare 'lu indrumāmū la articulu alu 6-lea publicatu în „Patriotulu“ anulu trecut sub titlulu: „Regimulu nōstru bisericesc“, unde s'a descrisū viețu și activitatea ocestui arhieru cu date neresturnabile și observāmū ca la acēste nu s'a facutu bateru încercarea vre-unei rectificări din nici o parte. „Czern. Ztg.“ presinta pre reposatulu de unu „patriotulu escelint“, de unu „binefacitoriu alu lipsitiloru“ și de unu amicu adevēratu alu ōmenimei. Dorere, si în acēstea sta vocea oficiōsa în contradicere cu judecat'a comuna a diecesei și tieriei. Este usioru a jocā pre patriotulu din busunariu strāinu, înse unu atare patriotismu e tocmăi asiā de strāinu inimei propriie că și banii strāini, cu cari se face patriotismulu. Dupa cum e cunoscutu, alti episcopi au jertfitu pentru sco-

puri bisericesci în an. 1859 și 1866 cātu cātu-va mii din budiniariile propriie. Dēca Hacman arū fi facutu asemenea și arū fi oferitu din crutiariile sele bateru o mia fl., arū fi documentatu cu multu mai mare patriotismu, decâtu prin aceea ca a oferitu din fondulu religionariu odata unu milionu și de alta data cātu-va sute de mii. Cu privire la filantropiile lui, este prea cunoscutu ca elu le facea atōnci, cându sciā ca ele se atēna de limb'a elopoteloru. În diecesă se afla asiā de multe preotese, invetiatoresc veduve și orfani de preoti și invetiatori, și si alti sirmani gr. or. dintre cari unii s'au adresatu la îndurarea arhierului lorū, înse d'abiā va testā cine-va ca fū ōre-cādu māngaiatu cu unu daru bateru cātu de micu. —

Facia de acei'a pre cari i întrebuiātā Hacman, se pricepea a li se arētā afabilu și chiaru marinosu și, naintea celorū mari din Vien'a se umilea pāna la pamentu, că asiā cu grati'a castigata în modulu acēst'a sa pōta jocā pre tiranulu în diecesă, dupa proverbiulu: Sclavu facia cu cei superiori și tyrānu facia cu cei inferiori.

Se sperā ca episcopulu Hacmanu, care traīā cu dieces'a în cērtă continua, se va întōrce celu putienu în tempulu din urma și va deveni mai împaciubil. Din contra; tocmăi în anii din urma l'a cuprinsu o dujmāniā contr'a diecesaniloru și clerului, pre care nici în cele din urma mominte ale vietiei sele nu o a depusu. În injuratori contr'a inimiciloru sei în fapta contr'a acelor'a a carorū inimicu neimpacaveru elu însusi a fostu, tortoratu de o ambițiune nemarginita, care prin cele multe proteste ridicate contr'a denumirei sele de metropolitu, și-a ajunsu culmea, și în amenințări ca îndata ce se va insanatosiā va „regulā elu dieces'a“, cadiū la pamentu și mori. E posibilu, ca îndurarea ddiecsă va pūcede cu elu indulgentu, de ōre-ce lumea l'a pusu într'unu postu, pentru care elu n'a fostu aptu, înse din partea contemporaniloru este condēnatu și nici urmatorii cari voru avea de a semti pagabele cele mari cauate de elu diecesei, nu-lu voru absolvo de acea condēnatiune.

Oficiosi și centralistii, cari au perdutu în reparatulu o uuelță, s'au nesuitu a înmormentā cadavrlu adusu la Cernauti cu pompa mare. Acēst'a în fapta le-a și succesu. Înse cātu de putienu a fostu acēst'a în stare a coverși cu stralucirea aceea punctele cele negre din viețu și activitatea episcopului, se potē vedea din aceea, ca profesorii de teologia și alte dignități au refusat a tīenē cuventarea funebrele și ca secretariulu episcopescu Schōnbach întrebatu fiindu pentru unu epitafu potrivit, a aflatu cuvintele următoare de cele mai apte: „Aici odihnesce îndaratnici'a (cerbico-si'a și ambițiunea neinduplecata“.

T.

Varietăți.

Petrecerea Reuniunei sodaliloru romāni în padure tīenuta duminēca în 10/22 Iuniu a fostu favorita de unu tempu fōrte placutu.

* * Colera în Clusiu. Dela 18 Iuniu pāna în 23 Iuniu c. n. s'au sporitu casurile de colera la cifr'a de 56 și au muritu 16.

* * Mai multi pīnnumeranti ai „Amvonului“ 'si iēu libertate a întrebā pre cale publica: Are Dlu fostu redactore alu Amvonului de ougetu a edā numit'a fōia mai departe și cându? La casulu contrariu se rōga, că dlu redactore alu numitei fōi se binevoieaca a retremite abonantiloru pīnnumeratiunele platite anticipative. —

Concursu.

Pentru ocuparea statiuniloru invetiatoresci în protopopiatulu gr. or. alu Mercurei în comunele:

1. Pojan'a cu salariu anualu de 300 fl. v. a.
2. Apoldalu-superioru cu salariu anualu de 225 fl. v. a. cuartiru, 4 orgii de lemne și gradina de legumi. —

Se deschide concursu pāna în 15 Iuliu a. c. st. vechiu.

Doritorii de a ocupā acēste statii se invita, a-si asterne cererile lorū instruate conformu prescriptelorū Statutului organicu la subscrisulu în Mercurea.

Mercurea, în 12 Iuniu 1873.

În contielegere cu comitetele parochiali.

Ioanu D r o c u ,
adm. prot.

(1—3)